Roll No …………………….. **042/A**

Total No. of Question : 8] [Total No. of Printed pages :2]

SS

2037

ANNUAL EXAMINATION SYSTEM

GEOGRAPHY (Theory)

Time allowed: 3 Hours Maximum Marks:

1. (i) ਦਾਮੋਦਰ ਘਾਟੀ ਯੋਜਨਾ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ? **1**

(ੳ) ਬਿਹਾਰ (ਅ) ਝਾਰਖੰਡ

(ੲ) ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (ਸ) ਉੜੀਸ਼ਾ

(ii) 2011 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਸੋਂ ਦੀ ਘਣਤਾ ਹੈ **1**

(ੳ) 312. (ਅ) 324

(ੲ) 382 (ਸ) 264

(iii) ਮੱਛਲੀ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? **1**

(iv) ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਪਾਦਕ ਦੇਸ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?, **1**

(ੳ) ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ (ਅ) ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ

(ੲ) ਭਾਰਤ (ਸ) ਚੀਨ

(v) ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਫਲੱਡ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? **1**

(vi) ਕੁਦਰਤੀ ਰਬੜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਪਾਦਕ ਦੇਸ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ? **1**

(vii) ਪੈਨ-ਅਮਰੀਕਰਨ ਸੜਕ ਮਾਰਗ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। **1**

(viii) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੈਸੇਫਿਕ ਰੇਲ ਮਾਰਗ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। **1**

2. (i) ਭੂਗੋਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। **2**

(ii) ਬਣ ਖੰਡੀ ਜਲ ਦੀਆਂ ਮੱਛਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ੇ ਜਲ ਦੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਾਰ ਫ਼ਰਕ ਲਿਖੋ। **2**

(iii) ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਦੀ ਸਾਂਡ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿਉ। **2**

(iv) ਨਿਰਭਰ ਵਲੋਂ ਕਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਨਿਰਭਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਤੇ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ? **2**

(v) ਬਾਗਾਤੀ ਖੇਤੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਬਾਗਾਤੀ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। **2**

(vi) ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। **2**

(vii) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। **2**

(viii) ਮਹਾਸਾਗਰੀ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ। **2**

3. ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

(i) ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਸੋਮੇ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? **5**

(ii) ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। **5**

(iii) ਜਲ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ? ਜਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਵੱਧਣ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ? **5**

(iv) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਕ ਵਸੋਂ ਦੀ ਘਣਤਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ? **5**

(v) ਭੇਡਾਂ ਪਾਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਡਾਂ ਪਾਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ? **5**

(vi) ਕਪਾਹ ਦੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। **5**

(vii) ਨਿਜੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਬਹੁਦੇਸ਼ੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ? ਕੋਈ ਦੋ ਬਹੁਦੇਸ਼ੀ ਉਦਯੋਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। **5**

(viii) ਸੂਤੀ ਕਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੂਤੀ ਕਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। **5**

4. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਹੇਠ ਰਕਬਾ ਕਿਉਂ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ? **6**

ਜਾਂ

ਅਲਮੀਨੀਅਮ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕਸਾਈਟ ਉਤਪਾਦਨ, ਵਿਤਰਣ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

5. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਰਬੜ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ, ਰਬੜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। **6**

ਜਾਂ

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਖੰਡ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਵਰਨਣ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

6. ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। **6**

ਜਾਂ

ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਘਣਤਾ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਘਣਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

7. ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

(i) ਕਾਵੇਰੀ ਨਦੀ **1**

(ii) ਦੀਮਾਪੁਰ **1**

(iii) ਮੰਨਾਰ ਦੀ ਖਾੜੀ **1**

(iv) ਹਲਦੀਆ ਬੰਦਰਗਾਹ **1**

(v) ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋ ਕੌਫ਼ੀ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ **1**

8. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਿਖਾਓ।

(i) ਟੈਗਾ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ **1**

(ii) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਣਕ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ **1**

(iii) ਨੀਲ ਨਦੀ **1**

(iv) ਪਾਮੀਰ ਦੀ ਗੰਡ **1**

(v) ਅਰਬ ਮਾਰੂਥਲ **1**

ਨੋਟ : ਨੇਤਰਹੀਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਕਸ਼ਾ ਭਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਗੇ।